

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Zakaj je bil Radić tako hud na batinanje in cincarski Beograd

Pošteno šumadijsko ljudstvo odobrava zahteve in politiko KDK — Senzacionalna razkritja srbijanskih politikov o sramotnem postopanju službenega Beograda s Stjepanom Radićem

— Beograd, 1. oktobra. Včeraj se je vršila v Jagodini konferenca radikalne stranke, na kateri je govoril Nastas Petrović. Ker so oblasti Nastasu Petroviću doslej prepovedale vse javne shode, je Nastas Petrović tokrat sklical konferenco v zaprte prostore. Udeležilo pa se je nad tisoč ljudi, tako da je bila prav za prav impozanten shod. V svojem govoru se je Nastas Petrović bavil zlasti z odnosi s Hrvati in KDK. Med drugim naglašal, da je bila prva pogreška že sama ustava, ki je bila sprejeta brez sporazuma s Hrvati. Iz tega izvirajo vse nadaljnje pogreške, ki so jih zakrivilo Srbi do Hrvatov, in ki so rodile fatalni 20. junij. Vsakdo izmed nas, je nadaljeval Nastas Petrović, čuti bojazen, da bo država razpadla, če bomo še nadalje na tak način postopali proti prečanom. Naš srbijanski tisk zelo greši, ko liti dokazovati, da so Hrvati protidržavni. To je zlonamerno podtikanje režima, da bi lahko opravičili svoje nasilne ukrepe proti nezadovoljnim. Govorilo se je, da nas je Stjepan Radić žalil in nazival za cincarje. Toda tega Stjepan Radić ni govoril srbskemu narodu, marveč gotovim ljudem v Beogradu in je imel popolnoma prav. Jaz se z njim popolnoma strinjam, da politike, kakršno je vodil Beograd proti prečanom, ni mogoče označiti drugače, nego za cincarsko. Srbijanci zamerjajo tudi Pribičeviću, da je šel k Hrvatom. Tudi to je povsem pogrešno. Kdo ve, kako bi se razvili dogodki, če bi ne bilo Pribičevića. On je spor znatno omilil in upam, da bo njegovo delo rodilo za narod in državo koristne uspehe.

Predlog KDK naj se razpusti Narodna skupščina in sestavi nevtralna vlada za izvedbo svobodnih volitev, je popolnoma umesten. Jaz sem popolnoma na strani KDK in zahtevam tudi pri tej priliki, da se tej zahtevi KDK brezpogovorno ugoditi.

Nastas Petrović je nato govoril o razmerah v radikalni stranki ter naglašal, da je stranka po Pašićevi smrti prešla popolnoma v roke neklih tujih sil. Z režimom Velje Vukičevića je postala radikalna stranka pokorna služabnica teh sil in drvi v propast.

Nato je govoril Momčilo Ivanović, ki se je bavil v glavnem s historijatom spora med Beogradom in Zagrebom in je med drugim izjavil:

»Mene umor Stjepana Radića ni iznenadil. Stjepanu Radiću so že pred leti, ko s svojimi poslanca se ni bil v Narodni skupščini, z uradnega mesta grozili z umorom, če pride v Beograd. Jaz to vem in povem to sedaj javno, ker smatram, da je treba to končno razčistiti. Ko sem po nalogu pok. Stojana Protića odšel pred leti v Zagreb, da bi stopil v stike s Stjepanom Radićem, sem se v razgovoru z njim čudil, zakaj noče v Beograd. Na moje presenečenje mi je Stjepan Radić izjavil, da mu groze z umorom, če se pojavi v Beogradu. »Mar se vi tega bojite?« sem ga vprašal. »Za svojo osebo se ne bojim smrti in bi brez nadaljnjega žrtvoval svoje življenje, če bi to koristilo narodu. Mislim pa, da bi narod od moje smrti vsaj sedaj ne imel nikake koristi,« mi je odvrnil Stjepan Radić. Zanimal sem se za to stvar ter sem ugotovil sledeče: Stjepan Radić se je hotel s svojimi poslanci leta 1922 udeležiti proslave Kumanovske bitke. Sporočil je takratni vladi, da pride na proslavo v Beograd, če mu dajo na razpolago potrebna sredstva, t. j., če mu priskrbe prevozno vozilo. Takratni notranji minister, sedanjí poslanec Kosta Timotijević, pa je Radiću odgovoril, da sicer lahko pride, da pa mu ne jamči, da se bo zdrav in živ vrnil v Zagreb.

Treba je pomisliti, kdo je to sporočil Stjepanu Radiću. To je bil notranji minister, minister, ki je odgovoren za javno varnost v državi. Mi smo se dolgo trudili, preden smo Stjepana Radića prepričali, da se mu ni ničesar bati. Lahko pa si mislite, kako nam je pri srcu sedaj, ko je Stjepan Radić v Beogradu, v Narodni skupščini izgubil glavo. Radića so napadli, ker je nazival Beograd za cincarski in za batinaški. To je bilo po njihovem žaljenje Srbov. Pozabili pa so, da je naš veliki

pesnik Zmaj Jova Jovanović peval o Beogradu kot o cincarskem mestu. In kako bi Radić ne imenoval Beograd za batinaško mesto, ko je bil 1. 1919 od naših organov sam tepen. Prepevala sta ga komisar Sokolović in tedanji policijski kapitan Miloš Momirović. Slednji mi je to sam pripovedoval. Izjavil mi je, da se čudi, kako je Radić sploh ostal pri življenju, ko ga je neki pod-

narednik tako pretepal, da so mislili, da bo umrl. Radić je vse to prikrival, ker ga je bilo sram, molčal pa sem tudi jaz, ker nisem hotel dražiti Radićeve občutljivosti. Danes pa vse to javno povem, da se bo vedelo, zakaj je bil Radić tako odločen nasprotnik batinašev. Radić je imel popolnoma prav, da je obtoževal službeni Beograd, in ga krstil za cincarskega.

Naraščajoče razburjenje javnosti radi najnovjše grde afere v Glavnjači

Težko poškodovani ruski polkovnik Legat je še živ, njegovo stanje pa je brezupno. — Policija zanika vsako krivdo in noče vedeti, kje je bil Legat tako trpinčen.

Beograd, 1. oktobra. Če tudi beograjski listi še vedno trdovratno molče o zločinu v Glavnjači, kojega žrtve je postal bivši ruski polkovnik Boris Legat, danes ves Beograd govori samo o tem. Razkritja prečanskih listov so izzvala veliko senzacijo, obenem pa tudi v vsej poštenosti javnosti veliko ogorčenje proti režimu dr. Korošca, katerega smatralo za tembolj odgovornega za razmere v Glavnjači, ker je bil nato opozorjen že povodom interpelacije poslanca Kosanovića v času, ko še ni bil ministrski predsednik. Že kot takratni notranji minister se bolj pa kot sedanjí ministrski predsednik in obenem notranji minister bi bil moral dr. Korošec, ki ob vsaki priliki naglašal, da smatra za svojo prvo dolžnost uvesti po vsej državi red in zakonitost, očistiti Avgijev hlev beograjske policije. Slučaj polkovnika Legata pa dokazuje, da se ni tam ničesar spremenilo. Po razkritjih poslanca Kosanovića je ostalo vse pri starem. Ničče ni bil pozvan na odgovor in nihče kaznovan.

Izkoriščajoče tako neodpustno popustljivost dr. Korošca beograjska policija tudi tokrat kratkotalno zanika vsako krivdo in kratkotalno oporeka, da bi se bil polkovniku Legatu v Glavnjači skrivil le en las. Šef beograjske policije Milan Acimović, ki je včeraj

povabil k sebi beograjske novinarje, je na opombo nekaterih novinarjev, ki so Legata posetili v bolnici in se osebno prepričali, da je zbit po vsem životu, kratkotalno izjavil, da to še ni pojasnjeno. Povzpel se je celo do trditve, da je odšel Legat iz Glavnjače zdrav in čil.

Danes se je končno tudi poročevalac »Politike« potrudil v bolnico v Pančevu, kjer se je na lastne oči prepričal, da trditve prečanskega tiska niso niti najmanj pretrpane.

Ker so oblasti odklanjale novinarjem vsake zanesljive informacije, se je v soboto zvečer raznesla kot sigurna vest, da je polkovnik Legat že podlegel poškodbam. Vest, da je Legat že umrl, se je izkazala kot preuranjena. Legat je še živ, a njegovo stanje je brezupno. Legat leži na smrti postelji. Zdravniki nimajo upanja, da bi ga ohranili pri življenju, marveč vsak trenutek pričakujejo nastop smrti. Legat je, kakor so se danes beograjski novinarji sami prepričali, popolnoma zbit, ima zlomljena rebra in poškodovano vranico. Najhušja pa je rana na modih, ki so mu jih popolnoma zmečkali, tako da je nastopilo nevarno gnojenje, ki lahko vsak čas dovede do katarste. Legatovo telo je podobno telesu utopljenca, ki je že več dni ležalo v vodi.

nistrski predsednik v svoji ožji domovini, kamor prihaja tako redko in tako tajinstveno. Na telefonu se je oglasil nekdo, ki se je izdal za prefekta. Po glasu pa je novinar spoznal nekega gotovega beograjskega policaja, ki stalno spremlja g. ministrskega predsednika, zlasti kadar potuje po svojih skrivnostnih potih v Slovenijo. Beograjski poročevalci je hotel nato osebno posetiti g. Korošca, ni pa bil sprejet, ker ga je prehitela častita sestra, ki je dr. Korošcu pravkar prinesla večerjo. Kdo izmed »malih« Slovencev je delal družbo »največjemu« Slovincu, omenjeni novinar ni mogel ugotoviti, ker so vrata skrbno zapirali. Videl je le toliko, da straži Marjanišče mnogo policajev in policijskih agentov, ki jim taka služba zlasti še v tako deževnih dneh ni nič kaj dobrodošla, posebno odkar so policijskim stražnikom pod kleroradikalnim režimom znižali nočne doklade. Ob pol 1. ponoči se je g. ministrski predsednik z orient - ekspresom zopet vrnil v Beograd.

Konec pašičevskega glasila

— Beograd, 1. oktobra. List »Oslobođenje«, glasilo pašičevcev, je prenehalo izhajati. Pašičevci utemeljujejo ustavev svojega glasila s tem, da so razmere v stranki sedaj tako daleč sanirane, da jim je lastno glasilo nepotrebno.

Drobiz z vseh strani

— Berlin, 1. oktobra. Komunist Feliks Neumann, ki je bil svoječasno obsojen v Lipskem na smrt in pomiloščen pred kratkim na 7 in pol leta ječe, je pobežal danes iz neke berlinske bolnice.

— Bruselj, 1. oktobra. V zvezi z zadnjo eksplozijo v municijski zalogi v Anversu je policija aretirala tri osebe.

— Berlin, 1. oktobra. V zvezi s prične stavka nemških pristaniških delavcev.

— Melbourne, 1. oktobra. Slovenski pristaniški delavci se je zelo poročila. Splošno se smatra, da je generalna stavka neizogibna.

Mrtvaški duh dr. Korošceve glavnjače

Nikdar nismo imeli tako sramotnih afer, kakor jih imamo sedaj pod ministrom dr. Korošca.

Pred dnevi je doživel Beograd zopet mučne prizore. Kakor poročajo, je na stotine orožnikov z detektivski patroliralo po beograjskih ulicah, preiskovalo javne lokale in delavska stanovanja. Povsod, kjer bi vajo siromašni ljudje, so iskali »sumljive« elemente. Kjerkoli so dobili človeka, ki se ni mogel takoj legitimirati, so ga odvedli v zapore, mnoge tudi uklenjene. Mnogi delavci, ki so iskali v Beogradu zaslužka, so bili odgnani v domovinske občine.

Pri taki raciji je beograjska policija, kakor znano, aretirala kupčevskega ruskega polkovnika Borisa Legata, ki slučajno ni imel pri sebi nobenih dokumentov, ter ga odvedla v glavnjačo, kjer je bil do smrti pretepen. Bil je to polkovnik, ki je bil v času vojne odlikovan z največjim ruskim redom sv. Jurija ter je dobil več francoskih vojniških odlikovanj, ker se je boril tudi na francoski fronti.

Zgodilo se je to v času, ko se je vršil v Beogradu kongres ruskih znanstvenikov in kongres ruskih književnikov in novinarjev svetovnega slovesa.

Za skandal se je zainteresiralo tudi francosko poslanstvo in preko njega baje tudi dvorna pisarna.

V spominu je še debata, ki jo je sprožil svoječasno v Narodni skupščini o razmerah v glavnjači poslanec Sava Kosanović in ko so prišli na dan vse grozovitosti, ki se vrše v tej »palaci pravice«. Tedaj je notranji minister dr. Korošec izjavil, da so žalostni razmeri v glavnjači krivi predvsem nezadostni prostori, kar pa se tiče trpinčenja aretirancev, je obljubil strogo preiskavo in remediuro. Kako je potekla obljubljena preiskava, nihče ne ve, znano je samo to, da se ni nikomur ničesar pripetilo in da so razmere v glavnjači ostale take, kakršne so bile.

Upravičeno so poudarjali Sv. Pribičević in drugi govorniki v Narodni skupščini, da ne gre samo za nedostatek prostorov v beograjski glavnjači, ampak predvsem za duh, ki vlada v naši državni upravi in zlasti v notranjem ministstvu.

Da vlada še vedno ta duh in da ni bila izvršena nobena remediura od strani dr. Korošca, dokazujejo baš najnovejša preganjanja delavstva in omenjeni slučaj ruskega polkovnika, kiso ga do smrti pretepli v beograjski glavnjači.

To dokazuje tudi slučaj, da je dr. Koroševa policija v Črni gori preprečila izvenstrankarsko zborovanje, na katerem bi imel govoriti posl. Nastas Petrović, ker je vedela, da se bo na njem govorilo proti nasilnemu režimu. Duh Glavnjače je ostal nadalje v naši upravi, kar dokazuje nastop dr. Korošceve policije pred »Ruskim carjem« v Beogradu, kjer se je prelivala kri

demonstrantov proti nettunskim konvencijam, kakor tudi demonstrantov po 20. juniju v Zagrebu, kjer so padle na ulicah tri smrtno žrtve in je bilo nešteto ranjenih.

O zadevi bivšega ruskega polkovnika Borisa Legata, ki jo je zakrivilo živinsko postopanje z njim v Glavnjači, poročajo večerajšnji »Slovenec« pod naslovom »Zopet nepotrebna afera«. Res, prav nepotrebna je ta afera. Osramotila nas je zopet pred vsem kulturnim svetom baš v času, ko so se vršili v Beogradu trije mednarodni kongresi in ko smo imeli v svoji sredi odlične goste iz inozemstva. Toda, če misli »Slovenec« na ta način omalovaževati celo zadevo, potem moramo reči, da je to zelo malo kršćansko. Res je, da je dejanski krivec en sam orožnik, toda do tega bi nikdar ne prišlo, če bi vladal v našem režimu duh, ki spoštuje dostojanstvo človeka. Če bi nositelji režima sami spoštovali zakone, bi se ne upal biti vsak žandar sam za sodnika.

Tekla je kri in te nihče ne izbriše. Tudi smrt Stepana Radića. Pavla Radića in dr. Basarička, je bila nepotrebna afera. Zelo nepotrebna afera, ki nas je osramotila pred vsem kulturnim svetom. Tudi smrt treh zagrebških manifestantov je bila nepotrebna afera, zelo nepotrebna afera, ker življenja nihče vrtniti ne more.

Vprašanje pa je, kdo je odgovoren za te afero. Ali ne morda dr. Korošec, ki je sicer obljuboval remediuro v notranji upravi, ki pa ni ničesar storil in so se razmere pod njegovim vodstvom še poslabšale. Nikdar nismo imeli tako grdeh afer, ki nas sramote pred vsem kulturnim svetom, kakor jih imamo sedaj pod ministrom policije dr. Korošcem. In koliko so se klerikalci širokoustili, predno so prišli v vlado!

Mrtvaški duh Glavnjače je dobil pod dr. Korošcem še večji razmah. Ne samo razmere v Glavnjači, ampak vse ostalo postopanje dr. Korošceve policije to dokazuje. Hišne preiskave se vrše povsod po državi in vlada hoče najti na vsak način protidržavne elemente, da bi upravičila svoj krvavi režim pred svetom. Dr. Koroševa policija postopa tako, kakor da bi se nahajali pred revolucijo in kakor da bi bili povsod samo rovarji. Zdi se, kakor da je dr. Koroševemu režimu vseeno, kako sodi o nas zunanji svet, glavno mu je, da se vzdrži na površju za vsako ceno, tudi z najboljšimi sramotnimi sredstvi.

Zadeva polkovnika Legata v Glavnjači ni malenkostna afera, kakor bi to »Slovenec« dal dokazal, ampak je sramota, ki jo ni mogoče izbrisati z nobenim izgovorom. Za to sramoto je odgovoren dr. Korošec, ki ni izvršil niti tega, kar je obljubil, ko so ga opozarjali na razmere v Glavnjači.

Mednarodni avtorski kongres zaključen v Ljubljani

Danes ob 11. se je vršila v zbornici univerze zaključna seja Mednarodnega književnega in umetniškega združenja. Sejo je otvoril predsednik združenja g. Mailard, pozdravljajoče vse navzoče in zahvaljujoč se rektorju univerze za gostoljubnost. Za vznesene pozdravne besede predsednika združenja se je zahvalil rektor dr. Milan Vidmar, želeč zborovalcem čim več uspeha. Nato je zborovalce pozdravil še veliki župan dr. Vodopivec.

Po uvodnih govorih je predsednik podal besedo g. Dušanu Pantiću, sekciskemu šefu v notranjem ministstvu, ki je referiral o zakonu o zaščiti avtorskega prava v naši državi. Poročal je o stanju, ki je nastalo po razpadu Avstro-Ogrske v nasledstvenih državah glede zaščite avtorskih pravic. Vidovdanska ustava in zakon o tisku sicer ščitita avtorske pravice, vendar nezadostno, ker je v naši državi v veljavi pet različnih zakonodaj in ni enotnega zakona, ki bi urejal zaščito umetniške svojine. Naša država se bo priključila bernski konvenciji o zaščiti avtorskih pravic.

Po referatu je poročal g. Weiss, delegat Društva narodov, o zaščiti avtorskih pravic na Norveškem in na Švedskem. Po poročilih je prečital glavni tajnik kongresa g. Marcel Boutet vse resolucije, ki jih je kongres sprejel na svojih zasedanjih v Beogradu in Ljubljani.

S tem je bil program letošnjega zborovanja Mednarodnega združenja za zaščito avtorskih pravic izčrpan in predsednik ga je zaključil z lepimi besedami, poudarjajoč, da je bilo zborovanje delegatov v Beogradu in Ljubljani nad vse pričakovano uspešno. Pred zaključkom so povzeli besedo še g. inž. Šuklje, ki je v daljšem govoru očrtal težnje in zahteve našega združenja inženjerjev in arhitektov glede zaščite avtorskih pravic, delegat francoske

ga ministrstva trgovine, delegat Poljske in delegat Egipta.

Ob 1. uri se je vršil odlični gostom na čast banket v veliki dvorani Kazine. Popoldne ob 2.30 so se gostje odpeljali na Bled, zvečer pa se vrnejo iz Ljubljane vsak v svojo domovino.

Nurmi v Pragi

Praga, 1. oktobra. Pavao Nurmi je včeraj startal na lahkoatletskem mitingu na igrišču Sparte na 3000 m ter je zmagal v času 8:44.6.

Pletene lopice

In puloverje delno lastnega izdelka priporoča

L. URBANČIČ, MIKLOŠIČEVA 20

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.80—22.86 (22.83), Berlin 13.5575—13.5875 (13.5725), Bruselj 0—7.915, Budimpešta 0—9.9258, Curih 1094.1—10.97.1 (1095.6), Dunaj 8.0012—8.0312 (8.0162), London 275.73—276.53 (276.13), New York 56.835—57.035 (56.935), Pariz 0—222.50, Praga 168.37—169.17 (168.77), Trst 296.45—298.45 (297.45).

Effekti: Celjska 158—0, Ljublj. kred. 128—0, Prastrediona 920—0, Kreditni zavod 175—0, Večve 105—0, Ruše 265—285, Stavbna 56—0, Sešir 105—0.

Lesni trg: Tendence nespremenjena. Zaključenih je bilo 10 vagonov prago.

Deželni pridelki: Tendence nespremenjena. Zaključkov ni bilo.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.83, Dunaj 801.62, Berlin 13.5725, London 276.13, Milan 297.45, New York 56.935, Pariz 222.40, Praga 168.77, Curih 10.956.

Effekti: Vojna škoda 441.

INOZEMSKA BORZA.

Curih: Beograd 9.12, Dunaj 73.17, Berlin 123.85, Praga 15.40, Milan 27.155, Pariz 20.31, London 25.1975, New York 519.55

Pride! **Grandiozni orijentalni vefilm Pride!**

Pride! **Bela hanuma!** Pride!
Charles Farrell in Egede Nissen

Dnevne vesti.

— **Delegacija Ljubljane na grobu češkoslovaškega neznanega vojaka.** V soboto dopoldne se je zglasila na praškem magistratu delegacija mesta Ljubljane pod vodstvom župana dr. Dinka Puca. Delegacija je položila na grob neznanega vojaka krasen venec z napisom: »Mesto Ljubljana neznanemu vojaku«.

— **Iz državne službe.** Za veterinarja pri sreskem poglavarstvu v Senju je imenovan veterinar pri velikem županu ljubljanske oblasti Franjo Cek; za administrativnega uradnika pri generalni direkciji šum je imenovan bivši arhivski uradnik generalne direkcije državnega računovodstva Dragotin Osana.

— **Iz »Službenih Novin«.** »Službene Novine« št. 225 z dne 28. septembra objavljajo zakon o konvenciji za zaščito industrijske svojine, podpisan v Haagu 6. novem. 1925, »Službene Novine« št. 226 z dne 29. septembra pa pravilnik k zakonu o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928.

— **Odprava potnih vizumov med Češko-slovaško in Jugoslavijo.** Češkoslovaški konzulat v Ljubljani naznanja, da je bila z odlokom češkoslovaškega notranjega ministrstva odprava potnih vizumov med Češko-slovaško in Jugoslavijo podaljšana do konca tega leta. Potniki se morajo izkazati le z veljavnim potnim listom. Vidiranje so podvrženi nadalje le še začasni potni listi in skupne potne konsignacije.

— **V naše državljanstvo so sprejeti inženjer iz Maribora Ivan Ferluga, risar iz Maribora Albin Leban, vdova iz Lajsterberga Terezija Elizabeta Hereš, posestnik s Turškega vrha Gvido Neuman, strugar iz Maribora Karel Janik, kovač iz Ljubljane Josip Šček, delavec s Fužin Dragotin Golik in inženjer iz Mežice Ivan Krivospičenko.**

— **H kongresu češkoslovaških rezervnih častnikov.** Te dni se vrši v Pragi II. kongres češkoslovaških rezervnih častnikov, katerega se udeležuje kot zastopnik jugoslovenskih rezervnih častnikov predsednik središnje uprave združenja rezervni podpolkovnik Radosavljevič. Mnenja smo, da ta gospod nima pravice zastopati naših rezervnih častnikov, ker je njegova zasluga, da je središnja uprava prekinila vse stike z ljubljanskim pododborom kot največjim v državi in da ga je izključila tudi od udeležbe na letošnjem običnem zboru. Zato ljubljanski pododbor po našem mnenju ne more priznati g. Radosavljeviča kot svojega zastopnika na kongresu češkoslovaških rezervnih častnikov.

— **Za nove učitelje ni denarja.** Ker je v proračunu predvideno število novih učiteljskih mest izčrpano, ne bo nastavljen noben nov kandidat, dokler ne bo na razpolago potrebne kredita. Ta sklep prosvetnega ministrstva se nanaša na vse pokrajine.

— **Izenačenje realk v Ljubljani, Mariboru in v Splitu v realno v Beogradu.** Državne realke v Ljubljani, Mariboru in Splitu so izenačene v nižjih razredih po učnem programu z realnimi gimnazijami. Ker je pa ostal učni program v višjih razredih neizmenjen, je bila pri prehodu dijakov iz 4. v 5. razred prekinjena kontinuiteta pouka. Poleg tega so bili dijaki realk v Ljubljani, Mariboru in Splitu preobremenjeni, ker so morali obvladati vse gradivo v treh namerstvih štiri letih. Zato je prosvetni minister odredil, da se mora z letošnjim šolskim letom glede učnega programa polagoma izenačiti po en višji razred realk v Ljubljani, Mariboru in Splitu z odgovarjajočim razredom v Beogradu.

— **Osebnosti s pošte.** Premeščene so ph. uradnice: Ana Piric iz Rogaske Slatine v Rogatec, Vida Trefalt iz Kranja v Ljubljano, Draga Kuralt iz Ljubljane v Mengeš ter Erna Korenlin iz Celja v Maribor. — Službo sta odpovedala: ph. ur. Dana Štirn in dnevničar O. Delkin, oboja v Ljubljani. — Poročili so se: ph. ur. Ant. Križ na Jesenicah na Gorenjskem z Amalijo Hauptman, zvan. V. Trilar v Ljubljani z Emilijo Štrbenk, pogodbeni poštar Iv. Arh v Srednji vasi v Bohinju z Amalijo Rjavec in Rozalija Lakner v Koprivniku pri Kočevju z orožnikom D. Princičem.

— **Tirolska spominška kolajna.** Na našo objavo v zvezi tirolske spominške kolajne se je oglasilo mnogo interesentov, katerim pa žal ne moremo ustreči, ker smo imeli samo en izvod tozadevne prijave, pa še tega nam neki gospod ni vrnil, dasi je že obljubil, ko smo mu ga izročili. Ze zadnjič smo omenili, da bi bilo najbolje, da prevzame to akcijo Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne. Če pa zveza tega ne stori, naj se interesi obračajo neposredno na tirolsko deželno vladu, ki jim bo rade volje poslala vzorce prijav in vsa potrebna pojasnila.

— **»Učiteljsko društvo za radovljiški okraj«** ima v nedeljo 7. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani »Sokolskega doma« na Koroški Beli svoj izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1.) Otvoritev zborovanja. 2.) Naše društvo in UJU. 3.) Volitev novega odbora in namestnikov. 4.) Določitev članarine. 5.) Slučajnosti. Naj nihče ne izostane!

— **Loterija Jadranske Straže.** Zaradi številnih urgenc je odsek loterije Jadranske Straže v Beogradu prisiljen pozvati vse ustanove, poverjenike in zasebnike, da najkasneje do 5. t. m. pošljejo denar za naročene srečke in tako likvidirajo svoj dolg pri odseku. Po tem roku bo odsek prisiljen likvidirati svoje terjatve zakonitim potom. Neprodane srečke so se lahko vračale do 8. septembra, o čemer je Jadranska Straža pravočasno obvestila vse prizadete kroge.

— **Vreme.** Zadnje dni imamo prav čudno vreme. Od juga je potegnil topel veter, ki žene v naše kraje deževne oblake, a kljub temu se vreme v splošnem še dobro drži, samo večerj proti večeru in ponoči smo imeli nekoliko dežja, barometer stoji zelo nizko, nasprotno je pa temperatura znatno poskočila. S stanovitim lepim vremenom zaenkrat še ni računati, pač pa se utegne vreme sčasoma zboljšati in če ponehajo južni vetrovi, bo nevarnost deževnega vremena začasno odstranjena. Večerja je bilo po vseh krajih več ali manj oblačno, samo v Mariboru so imeli lepo vreme. Temperatura je povsod znatno poskočila. V Skoplju in Splitu so imeli 26, v Beogradu 22,1, v Mariboru in Zagrebu 22, v Ljubljani 21 stopinj. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 755 milimetrov, temperatura je znašala 17 stopinj.

— **Železniškim vpokojencem in železniškim invalidom!** V nedeljo dne 7. oktobra 1928 ob pol 3. uri popoldne v dvorani Mestnega doma v Ljubljani sklicujemo shod železniških vpokojencev. Vabimo vse železniške vpokojence in železniške invalide, kakor vse vdove, da se shoda polnoštevilno udeležijo. Vabimo tudi gg. narodne poslance vseh strank, da se udeležijo tega zborovanja, na katerem se bodo poročili v naši bdi. — **Društvo žel. vpokojencev v Ljubljani.** — **Družba sv. Cirila in Metoda** je prejela od tvrde Fran. Kolmann, Ljubljana, 2000 Din od prodanih valčkov za svetilke v korist CM. družbe. Iskrena hvala! 732n

DARUJTE PODP. DRUŠTVU SLEPIH. LJUBLJANA, WOLFOVA UL. 12.

Premog, drva, koks, kovaški premog in oglje - »JURICA«
Vitharjeva cesta (za GI. kol.), Krajca Petra trg 8. Miklošičeva cesta 4 — Telefon št. 2820

Iz Ljubljane

— **Ij. Odlični gostje v Ljubljani.** Z beograjskim brzovlakom, ki je imel nad eno uro zamude, so danes ob 9.30 dopoldne prispeli v Ljubljano iz Zagreba, kjer so se sinoči ustavili, udeleženci mednarodnega kongresa za zaščito avtorskega prava s predsednikom g. Maillardom na čelu. Vseh udeležencev je 37, po večini Francozov, tudi več Nemcev, Avstrijcev, Čehov, Poljakov in ruskih emigrantov. Na glavnem kolodvoru so jih pozdravili člani posebnega odbora, obstoječega iz zastopnikov Društva slovenskih pisateljev, Umetniškega združenja in Francoskega inštituta. V imenu slovenskega Pen-kluba je intelektualce pozdravil g. Oton Zupančič. Pri sprejemu so bili dalje navzoči francoski konzul g. Neuville, belgijski konzul g. Milan Dular, tajnik Zveze industrijcev inž. Milan Suklje in drugi. Iz Beograda so med drugimi prispeli v Ljubljano g. Branislav Nušić, dr. Pantič, načelnik pravosodnega oddelka in dr. Janko Šuman, kot naš delegat na omenjenem kongresu in obenem avtor novega zakonskega načrta za zaščito industrijske svojine. Gostje so se po kratkem oficijelnem pozdravu v avtomobilih odpeljali v hotele, kjer so se nekoliko odpohili, nakar so odšli na zaključno sejo mednarodnega kongresa, ki se je vršila v dvorani ljubljanske univerze. Udeleženci kongresa so si po kratki seji ogledali v spremstvu naših intelektualcev zanimivosti mesta, popoldne pa se odpeljajo na Bled.

— **Ij. Jubilej ljubljanskega Sokola.** V soboto je priredil ljubljanski Sokol skromno proslavo 65-letnice ustanovitve prvega sokolskega društva v Ljubljani. V mali sokolski dvorani v Narodnem domu se je skoraj polnoštevilno zbralo članstvo ljubljanskega Sokola in pozorno sledilo zanimivim izvajanjem brata Orla. Med drugim sta bila navzoča starosta JSS br. Gangl, podstarosta Sokola II. br. Kocjan. Goste je pozdravil starosta br. Kajželj, nakar je podal br. Orel obširno poročilo o ustanovitvi ljubljanskega Sokola. Podrobno je opisal ves historijat, omenjal

posamezne faze iz društvenega življenja od njegove ustanovitve pa do danes. Predavatelj je žel splošno odobravanje za svoje pregledno in obširno poročilo, za katero je porabil vire iz »Slovenskega Sokola« 1904, 1914., »Sokolskega koledarja« 1. 1914., 1920., 1922., iz jubilejnega poročila ob Sokolovi 25-letnici in historično-statistične podatke br. Veselega. Interno slavnost je zaključil starosta br. Kajželj, ki se je zahvalil predavatelju in želel, da bi bila udeležba pri javni proslavi društvene 65 letnice čim večja in čim častnejša.

— **Ij. Predelava delavnice.** Krojaški mojster Iv. Mohorič predeluje pritlične prostore v svoji hiši v Rožni ulici št. 13 v obrtni lokal in v prodajalnico narejenih oblek.

— **Ij. Obnova hiše.** Poslopje v Vegovi ulici št. 10 dobi nov omet, da ne bo več delalo skaze med drugimi ličnimi hišami na tem odprtem in obljudenem kraju.

— **Ij. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani** prosi p. n. abonente, da blagovolijo poravnati zapadli obrok svojega abonmaja najkasneje do 12. t. m.

— **Ij. Preselitev Narodno - strokovne zveze.** Narodna strokovna zveza se je preselila iz dosedanjih prostorov v Selenburgovi ulici 7 v novo palačo Delavske zbornice, drugi vhod v Čopovi ulici, pritličje, desno, nasproti Okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

— **Ij. Vpisovanje v otroški in damski telovadni tečaj »Atene«** se vrši danes dne 1. in jutri dne 2. oktobra od 5. do 7. ure zvečer v pritličju ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti. 733n

— **Ij. Dramski tečaj ZKD.** Jutri, dne 2. t. m. otvori ZKD svoj gledališki tečaj, ki se vrši na srednji tehnični šoli (obrtna šola), vhod Gorupova ulica preko dvorišča v I. nadstr. soba št. 10 (risalnica). Vsi oni, ki so se pravočasno prijavili ustmeno ali pisмено na tajništvo ZKD, so bili pisмено obveščeni, da se zglase v torek k prvi vaji točno ob pol 20. uri. Opozarjamo, da bo vhod pozneje zaprt, vsled česar naj vsi pazijo na pravočasen in točen prihod. Oni, ki se iz kateregakoli vzroka doslej niso mogli prijaviti, in čutijo veselje do gledališke umetnosti, naj se zglase osebno pred prvo vajo v risalnici obrtne šole pri tajniku ZKD in javijo naknadno svoj pristop. Vse nadaljne informacije se dobe odlej naprej v tajništvu ZKD v Kazini, II. nadstr. levo.

— **Ij. Na tomboli Sokola I.** ki je bila večera, so bili zadeti sledeči dobitki: I. tombolo: nevestina oprema, je zadel dijak Boris Bačner; II. tombolo: dirkalno kol, je zadel zidar Ketiš Matija; III. tombolo: kuhinjska posoda, je zadel Fran Jerab; IV. tombolo: gramofon, je zadel služkinja Ivana Gorčnik; VI. tombolo: vrečo moke, je zadel kurjač Kozina Alojzij; VII. tombolo: blago za moško obleko, je zadel akademik Saks Miroslav; VIII. tombolo: blago za žensko obleko, je zadel Grün Marija; IX. tombolo: otroški voziček, je zadel kletar Erutner Viljem; X. tombolo: Smauč, je zadel dijak Stuga Fran. — Poleg glavnih dobitkov se je dodalo še 30 petoric in 90 četvoric.

— **Ij. Sokol Šiška** naznanja članstvu in staršem, da se vrši redna telovadba vseh oddelkov od 1. oktobra dalje v novo najeti telovadnici restavracije »Gorenjski kolodvor« po sledečem urniku: moška deca torek - četrtek od pol 6. do pol 7., ženska deca ponedeljek - sredo od pol 6. do pol 7., moški naraščaj torek - četrtek od pol 7. do 8., ženski naraščaj ponedeljek-sreda od pol 7. do 8., člani torek - četrtek od 8. do pol 10., članice ponedeljek-sreda od 8. do 10. — **Ij. Vpisovanje v plesno šolo »Atene«** se vrši dne 1. 2. in 3. oktobra t. l. v beli dvorani hotela Union od 18. do 19.15. 734n

— **Ij. Plesni odsek Sokola v Šiški** naznanja, da se vrše tudi letos plesne vaje vsako soboto in sicer v novo najeti dvorani restavracije Gorenjski kolodvor, ki je ena izmed najlepših v Ljubljani. Dvorana leži tik gorenjskega kolodvora. Ples poučuje profesor Trošt. Obleka je poljubna. Naše načelo je preprosto in dostojno. Prva plesna vaja je v soboto 6. oktobra. Sodeluje orkester brata Prinčiča. 736n

— **Ij. Privatna plesna šola — Jenko.** Pouk in vpisovanje za posameznike in plesne tečaje od 1. oktobra naprej v »balkonski dvorani« Kazinec — Zvezda. Oficijelna otvoritev v soboto 6. oktobra v veliki dvorani »Kazinec« s plesnim večerom in revijo najnovejših plesov. 737n

Nogavice

v najsolidnejši izbiri po konkurenčni ceni
priporoča
L. URBANČIČ, MIKLOŠIČEVA 20

Iz Celja

— **c. Mali Moric v celjskem klerikalnem tajništvu piše v »Slovenec«**, da se bo v Celju dne 14. oktobra vršil shod KDK. Pravi pa, da se on shoda ne bo udeležil in bo raje ostal doma. Škoda, da ne pride, ker ga bomo na zboru kapdada silno pogrešali.

— **c. Svetovna potnika Felgen in Reiss** sta pripeljala v petek popoldne svojo barko v Celje. Ustavila sta se na raznih križiščih v mestu in imela mnogo občudovalcev. Prodali sta mnogo razglednic, iz čijh izkupčka se preživljata.

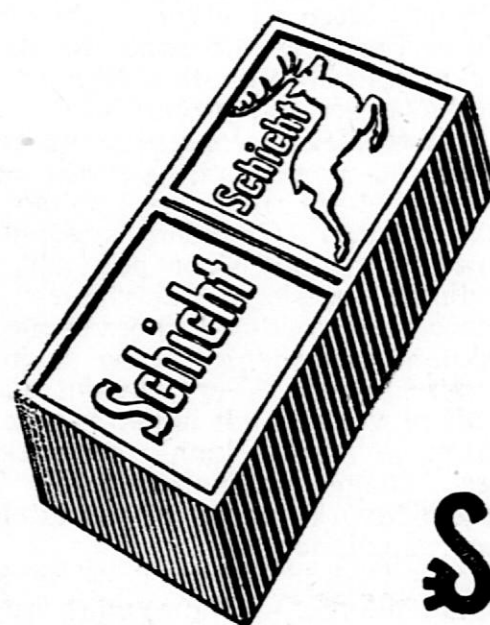
— **c. Za regulacijo Hudine** prispeva občina Celje-okolica 100.000 Din. Postavka je predvidena v letnem proračunu za leto 1929. Regulacijska dela še niso končana.

— **c. Veliko vzpenjačo grade v Pečovniku od apnenika do Grmade.** Iz Grmade bo apnenik dobival potom nove vzpenjače potrebni apnenec. Delo izvršujeta stavbenika gg. Vinko Kukovec in Franjo Nerač.

— **c. Aerodrom** je sklenil zgraditi celjski Aeroklub na bivšem vojaškem vežališču v Levku. Letališče bo potreboval aeroklub sam, ko si nabavi lastno letalo, v doglednem času bo pa tudi velike važnosti kot postajališče za zračni progi Dunaj - Zagreb in Dunaj - Trst. Za zgradbo aerodroma vlada precejšnje zanimanje in bo tozadevno

Lepa Srbinja

ceni lepo perilo
in skrbi, da bo
dolgo trajno in
se vedno bleščalo
od snage. Ona
radi tega rabi le

**SCHICHTOVO
MILO**

aeroklub v najkrajšem času stopil v stik z merodajnimi faktorji.

— **c. Trgatev** je tudi v goricah celjskega okoliša v polnem teku. Vsled zadnjega deževja je grozdje pričelo pokati in s trgatvijo ni bilo več odlašati. Kvantiteta in kvaliteta ne bosta taki, kakor je bilo pričakovati.

Madžari bojkotirajo Cotyja

V petek je stopil v veljavo bojkot, ki ga je proglasila madžarska zveza drogeristov in lekarnarjev nad izdelki znane francoske trrdke Coty. V Budimpešti in drugih madžarskih mestih imajo v skladiščih za 400.000 pengő Cotyjevih izdelkov, ki bodo zdaj najbrž uničeni, kajti Coty noče preklicati svojega članka proti Madžarski.

Zastopnik čmadžarskih drogeristov je posetil v Parizu uredništvo »L'Amie Peuple« in zahteval, naj se dotični članek prekliche, toda dobil je odgovor, da Coty članka pod nobenim pogojem noče preklicati. Coty je napisal o Madžarih obširen članek, v katerem obravnava znano afero s ponarejanjem francoskih bankovcev in poziva ves kulturni svet, naj nastopi proti narodu, ki si hoče pomagati iz finančne stiske na tako sramotnen način. Na ta članek so Madžari odgovorili z bojkotom, ki ga bodo izvajali zelo strogo. V četrtek, ko bojkot še ni bil v veljavi, je prišel v Budinu nekdo v drogerijo in je zahteval Cotyjev puder. Ko mu je drogerist ugodil, je zakričal nanj: Vi se držnete prodajati izdelke trrdke Coty! Planij na le drogerista in mu prisolil krepko zausnico. Potem se je mimno obrnil in odšel iz drogerije.

Zločinec kot pisatelj

Zadnjič smo poročali, da se je na Dunaju vtihotalp med odvjetnike znani in že dolgo iskani lopov dr. Löwenstein, ki je pri razpravah zagovarjal zločince. Vsi dunajski listi so poročali, da je pokazal Löwenstein nenavadno nadarjenost v svojem novem poklicu in da je res škoda, da je zašel na kriva pota.

Podoben slučaj so odkrili te dni, samo da ne gre za odvjetnika-zločinca, marveč za zlikovca, ki je obenem dramatik. Dunajska policija je nedavno aretirala 36-letnega Johanna Skalika. Mož je bil radi vlovom in tatvin že večkrat kaznovan in zato je državni pravdnik vložil ničnostno pritožbo, ko

ga je sodišče obsodilo samo na leto dni ječe. Državni pravdnik je povdarjal, da je obtežilna za obsojenca njegova izredna inteligenca in nadarjenost. V zaporu je spisal več literarnih del.

Za stvar se je začel zanimati tudi obtoženec zagovornik dr. Billiter in zainteresiral je literarne kroge ter jih opozoril na jetnika. Skalikova dela je prečital neki literarni izvedenec in izjavil, da je sicer že opetovano dobil na vpogled dela raznih jetnikov, ki so pa bila večinom diletantska in za tisk neprikladna. Nasprotno pa je Skalik napisal dramo iz zločinskega miljeja, v kateri je dovršeno podal nekatere zločinske tipe. Vse njegovo delo je realno in psihološko pravilno. Mož je pravo čudo in neverjetno, da je to dramo napisal človek, ki je brez višje šolske izobrazbe in ki niti pisati ne zna pravilno.

Skalik bo svojo kazen odsedel na Dunaju, da bo lahko započeto delo nadaljeval, obenem se mu pa obeta lepa bodočnost.

Sin švedskega kralja obsojen

V Stockholmu se je te dni vršila razprava proti švedskemu prestolonasledniku, ki je pred meseci vozil tako neprevidno, da je zakrivil smrt svojega prijatelja Termäniusa. Princ nima šoferskega izpita in tako je bil zani dogodek precej neprijeten. Preiskava je sicer pokazala, da princa na nesreči neposredno ne zadene krivda, zakaj Termänius, ki se je vozil z njim, se je na ovinku nenadoma zdrznil in prijel je princa za roko. To je postalo za oboja usodopolno. Princ je izgubil oblast nad volanom in zaletel se je v konfin. Pri nesreči se je Termänius ubil, dočim je prestolonaslednik odnesel zdravo kožo.

Na podlagi policijske preiskave državno pravdnštvo prestolonaslednika ni obtožilo radi nepremišljene vožnje, marveč ker ni imel šoferskega izpita. Princ pri razpravi osebno ni bil navzoč. Poslal je pismen zagovor in je v svojo obrambo navedel, da ima spričevalo za vožnjo z motorjem in da zna tudi avto dobro upravljati. Sodišče pa ni bilo istega mnenja, marveč ga je obsodilo na 500 kron globe.

Podobna nezgoda je doletela tudi Coolidgevega sina. V Newhavnu se je zaletel s svojim vozom v drug avto, pri čemur sta bili dve osebi ranjeni. Bil je aretiran, a kasneje izpuščen.

Roger de Beauvoir:

Sužnja

Roman.

— Rešili ste mi življenje. Zdaj bi me ubili s takim poveljem. Če sem se skrivaj v Benetkah, kjer me je ljudstvo zaslilo, če sem stopil ponoči tu na obalo, sem storil to v trdnem prepričanju, da mora ostati misija, ki mi jo je poveljila moja vlada pri Njegovi Visokosti in senatu, strogo tajna. Ne vem, kdo je izdal moj inkognito, kajti nosil sem navadno beneško obleko. Vem pa, da se nisem izdal pri svečanosti...

— Spoznali so vas med uporom, gospod. Govorite, govorite — je odgovoril dož. — Kakam in tudi ljudstvo čaka, da spregovorite.

Med množico je zavladala grozna tišina. Zdelo se je, da si je tuniški odposlanec opomogel od strahu in zbral pogum, kolikor mu ga je še ostalo. Izročil je dožo listino, ki jo je skrbno skrival v žepu.

— Citajte, Visokost, citajte sami! Bojim se, da bi moj glas...

Dož je vzel v roke listino, zapečateno s trojno pečatjo Tripolisa. Tunisa in Alžirja. Bilo je pismo, ki sa ga pisali vladarji treh držav in v katerem so predlagali senatu sporazum in pogodbo. Zdelo se jim je, da bi kazalo Benetkam sovraštvo do afriških držav opustiti, toda v pogojih, ki so jih predlagali, so nastopali boli kot gospodarji nego kot podložniki. Zahtevali so razorožitev beneške mornarice, ki jo je dož pripravil in ki naj bi odplula v Jadransko morje, da kaznuje pirate. Vladarji niso tajili, da so protipravno napadli mnoge otoke in trdnjave beneške republike. Toda v denarni stiski, ki jo čutilo Benetke, da bo za nje boljše, če se razorože, nego če oborožujejo svojo mornarico.

Dož je na glas prečital plemičem pismo.

— Po pravici imate bodalo za pasom, ko nam prinašate tako pismo, — je dejal zaničljivo in zaničljivo pogledal odposlanca. — Bodalo bi rabili, da bi vas ščitilo pred beneškim ljudstvom, gospod, če bi mu prečitali take pogoje. Sprejem, ki ste ga bili deležni, je vam nedvomno dokazal, kako sodi beneško ljudstvo o nameri, da bi Benetke sklenile mir z uporniki in pirati. Prihranite si nadaljevanje. Ponujate nam mir, mi vam pa odgovorimo s klicem: Voja!

— Da, vojna, vojna! — so ponovili nekateri plemiči.

— Zares? — je zamrmrala večina drugih. — V blagajni ni denarja. Vprašajte žide v Ghetto, tudi oni nimajo denarja.

— Vojna, vojna! — je kričalo ljudstvo na trgu.

— Čujte, kaj pravi ljudstvo! — je dejal dož in omamili omahljive plemiče s svojim srepim pogledom. — Od kar so sinovi Benetk zagledali svojo zastavo, ki je bila na čelu mornarice predolgo zvita, so pozabili na svoje zmagne in na svojo moč. Pravite, da Benetke nimajo denarja, toda vi sami ste dolžniki, ki jih prosite, naj ne terjajo od vas dolga. Hvala bogu, Jadransko morje ima še dovolj biserov v svojih nedrih, da lahko poseje z njimi vse oceane sveta. Gre za oborožitev Benetke se oborožuje, gre za kaznovanje Benetke bo do

znale naložiti kazen, to vam prisegam!

V spremstvu vseh prokuratorjev, dostojanstvenikov in plemičev republike se je dož nagnil čez balkon in vrge kot prvi med beneško ljudstvo bojni klic, ki ga je množica s strahom pričakovala. Brodovje naj bi odplulo čez tri dni proti afriški obali.

Na povelje visokega državnega dostojanstvenika se je množica kmalu razšla. Čuli so se samo še osamljeni klici, ki so se polagoma izgubljali v oddaljenem okraju mesta.

Ottale je stal za patriciji, ki so odhajali doža, in s strahom je poslušal boje klice. Zaman je skušal pregovoriti Njegovo Visokost. Tudi Taddeo se je neprestano oziral na Alessandru.

Vsaka poteza na krasnem obrazu beneškega doža je pričala o plemenitosti in pogumu. Bil je eden onih odličnih mož, ki imajo na čelu pečat svoje domovine, ljubezen do njene slave in globoko žalost nad njeno nesrečo. Ni bil plemič, ki mu imponira, če ga ljudstvo slavi in občuduje. Po njegovih žilah se je pretakala čista kri, bil je še poln vere v svojo domovino, ljubil je Benetke, kakor ljubi mornar svojo ladjo. Zalostna je bila ta doževa ljubezen do pokvarjenega, gnilega in pomehkuženega mesta. Izpodkopano z razuzdanostjo in razkošjem, uničeno z lahkomišelnostjo in strahopetnostjo svojega plemstva, je imelo dožovo mesto smrtno rano v srcu.

V sencji zidovja, ki je že tolikokrat slišalo zmagovito grmenje topov, je živelo ljudstvo zasluženo v brezskrbnem in razuzdanem življenju, a do mozga pokvarjeno plemstvo je zasmehovalo sebe in boga. Vse je bilo na prodaj, od senatorskih odlikovanj do mladih deklet. Pokvarjenost je vrgla slavo s prestola. Sin je nemoteno osramotil sive lase svojega očeta in plemič je podajal roko židu, čegar hčerko si je izbral za ženo. Noč in dan so metali mladi plemiči v igralnicah zlato, ki so ga še imela, v nenasišno žrelo, posedali so za mizami kot mladi starci in obračali poglede od slik, ki so predstavljale neštete zmagne in slavo njihovih prednikov. Treba je bilo samo še, da bi morje pogoltnilo Benetke, čijih razstreljena ladja je povsod propuščala vodo.

Tuniškega odposlanca pa so vendar sprejeli v svečani povorci in dož je poskrbel za njegovo osebno varnost pri odhodu. Grofično svečanost je ta mučni incident sicer pokvaril, toda po odhodu tuniškega odposlanca je zavladalo med gosti splošno veselje. Na več skupin razdeljena družba se je živahno pomenkovala. V eni skupini mladih plemičev v svečanih oblekah in z meči ob boku je markiz kmalu spoznal Moceniga, enega najznamenitejših beneških plemičev, ki pa je bil strasten igralec in razuzdanec.

— Dož je zblaznel, — se je oglašil mlad plemič. — Napovedati vojno trem državam, vojno v času, ko mi sami najodličnejši možje v republiki, nimamo denarja, da bi poravnali častne dolgove, in ko nam upniki nočejo več kreditirati.

— Kaj je podedovala beneška republika po velikem Mogulu? — je pripomnil drugi.

— Razen če pozna Njegova Svetlost tajno izdelovanja zlata.

— Ali pa če je v njegovi privatni blagajni za oborožitev dovolj denarja.

— Sicer se pa nas to ne tiče, gospoda, — se je oglašil Mocenigo, stoječ pred grofičnim ogledalom. — To

je stvar mornarjev in beneške sode. Mislim, da bi ne bilo napačno, če se pojavimo tistega dne v vijoličastih oblekah in v gondolah brez zlatih okrasov. Bogme, dam si narediti novo obleko, to vam bo obleka...

— A midva, — sta odgovorila Trevisani in Ranuzzi, — midva pošljeva tja vso služinčad v novih oblekah. Želim, da mi bo delala moja livreja čast, a moj kuhar bo nosil tega dne turban.

Med temi degeneriranimi beneškimi plemiči se je lesketal Alessandru v polnem sijaju svoje plemenitosti in močnatosti. Vedel je bolje, nego kdorkoli, da se na plemenitaše ne more zanašati. Vedel je, da ga na tihem skoraj dolže, da je tako samozavestno zlorabil svojo moč. Ali bodo po prihodu tega nesrečnega odposlanca preložili igre, ki bi se morale v kratkem vršiti? Kaj Benetke res ne bodo več mogle nuditi svojim plemičem užitek in razvedrila? To je bilo vprašanje, ki je najbolj zanimalo te razuzdanosti. Za nje so obstojale Benetke iz trga sv. Marka in iz igral-

nic, odprtih vso noč onim, ki so si še mogli izposoditi denar.

Groza nekaterih resnih mož, ki so si domišljevali, da dobro poznajo finančni položaj Benetk, ni bila nič manjša nego začudenje teh mladih lahkoživcev.

Poslaniki raznih držav, ki so slišali dožev govor, so bili presenečeni. Dobro so videli, da se brodovje pripravlja na vojno, da je skladišče arzenala polno delavcev, zalog in orožja. Toda mislili so, da se vrše vse te priprave samo na videz. Vedeli so, da ni denarja in da lev sv. Marka ni več iz zlata, marveč iz medi.

Toda dož je dal svojemu mestu častno besedo. Zdelo se je, da je miren in prepričan o zmagi.

Mlad mož je stopil k Alessandru in ga prosil, naj mu dovoli kratek pogovor.

To je bil preprost sin Benetk, mož iz ljudstva, delavec, kipar Taddeo, Zianin ženin.

Nebo v oktobru

Solnce se po jesenskem ekvinokciju hitro bliža ekvatorju in dan se naglo krči. 1. oktobra vzhaja solnce ob 5.53 in zahaja ob 17.34. Dan traja 11 ur 41 minut. Dne 31. oktobra vzhaja solnce ob 6.38 in zahaja ob 16.36, tako da traja dan 9 ur 58 minut. V oktobru se torej dan skrči za 1 uro 43 minut ali za dobre tri minute dnevno. V prvi polovici oktobra je solnce v znamenju Tehtnice, 23. oktobra pa preide v znamenje Skorpiona.

Luna se dviga začetkom oktobra nad ekvator in doseže najvišjo lego 23 stopinj 16 min. nad njim 6. oktobra. Nato se vrača proti ekvatorju, ki ga prekaša 12. oktobra in doseže najnižjo lego 26 stop. 22 min pod njim 20. oktobra. Ponovno prekaša ekvator 27. oktobra. Lunine faze bodo: zadnji krajec 6. oktobra ob 6.06, mlaj 13. oktobra 16.56, prvi krajec 21. oktobra ob 22.6 in polna luna 28. oktobra ob 23.43.

Planeti: Merkur je v oktobru za opazovanje v neugodni legi.

Venera se polagoma pojavlja iz solnčnih žarkov in zahaja začetkom meseca po 18., koncem meseca pa tik pred 18. Vidimo jo lahko zvečer kmalu po solnčnem zahodu južno od kraja, kjer je zašlo solnce. Venera je še vedno znatno oddaljena od zemlje in vidimo jo kot luno tik pred ščipom pod očesnim kotom 13°, tako da jo lahko opazujemo samo z večjimi daljnogledi. — Njena svetloba počasi narašča in Venera že zdaj najsvetlejša zvezda na večernem nebu 15. oktobra se približa Veneri luna.

Mars je zdaj v sozvezdju Dvojčkov blizu stalnic in et. Približuje se zemlji in njegov dozdnevni premer naraste v oktobru od 10" na 13". Začetkom meseca vzhaja okrog 21., koncem meseca pa že pred 19. uro. S prostim očesom se vidi kot najsvetlejša stalnica v sozvezdju Bika Aldebaran, kateremu je tudi po rdečkasti barvi nekoliko podoben.

Jupiter je zdaj v južnem delu sozvezdja Ovna in je za opazovanje v zelo ugodni legi, ker bo 29. oktobra v opoziciji s solncem. Začetkom meseca vzhaja po 18., koncem meseca pa tik po 16. V času opozicije ga bomo videli pod očesnim kotom 46°, tako da se bo videl lepo tudi z manjšimi daljnogledi. Dobro se vidi tudi njegovi štirje najsvetlejši spremljevalci. V oktobru se približa Jupitru dvakrat luna, in sicer pr-

vič danes nekoliko pred 19., drugič pa 29. oktobra ob 1. uri zjutraj.

Saturn je zdaj blizu solca in se ne vidi. Uran je v sozvezdju Rib in se vidi vso noč. Vidimo ga kot stalnico 6. zvezdne velikosti, torej tudi s prostim očesom, če je nebo jasno.

Neptun se vidi na jutranjem nebu kot zvezda 8. ali 9. zvezdne velikosti, torej samo z daljnogledom.

Meteorji: V drugi polovici oktobra stopi v akcijo raj meteorjev Orionid, nazvan po svojem radiju v sozvezdju Oriana. Ta raj je v zvezi s Halleyjevim kometom, ki se je videl zadnjič 1910.

Legazvezdnega firmamentazacetkom oktobra ob 21., sredi oktobra ob 20. in koncem oktobra ob 19.: na severovzhodu vzhaja Kočijaž, nad njim stoji Perzeus, na vzhodu vzhajata Bik in Plejada, nad njima Oven, Andromeda in Kassiopea, na jugovzhodu vzhaja Kik, nad njim pa Ribe in Pegaz. Na jugu se vidi Vodnar, na jugozahodu blizu obzorja pa Kozorog in Orel. Blizu Zenita sta Lahod in Lira. Na zapadu se približujejo obzorju Herkules, Krona in Bootes, nizko nad severnim obzorjem pa stoji Velika Medvedica.

Kakšno bo vreme v oktobru

Dočim jo je nam september letos z vremenom precej zagodel, kajti imeli smo izredno vročino, dolgotrajne nalive, izreden mrz in itd., so si vsi meteorologi edini v tem, da bomo imeli v oktobru lepo vreme. Lepo vreme v oktobru da je tradicija zadnjih let in tudi letos se oktober menda ne bo izneveril svoji tradiciji. Zdi se, da bo vreme v oktobru prav prijetno in da

bo temperatura ves mesec precej enakomerna, a proti koncu meseca je računati s hladnim vremenom. Padavin ne bo mnogo.

V nekem dunajskem listu objavljajo znanj nemški astronometeorolog Adolf Brieskorn sledenjo vremensko prognozo za oktober:

Začetkom meseca megleno, ponoči hladno, nekoliko oblačno, čez dan toplo. Okoli 5. vremenske motnje. 7. padec temperature preko noči, vetrovno in lokalne nevihte. V gorah sneg. Nato deloma oblačno do 15., ko se nekoliko zjasni. Nato megleno, deževno in viharno vreme. Proti koncu meseca se vreme izboljša, a noči postanejo hladnejše. Okoli 22. se vreme popolnoma spremeni, a okoli 26. je računati z viharji, dežjem in snegom. Sele zadnje dni se obeta lepo vreme.

Brieskorn se torej ne strinja z drugimi vremenskimi preroki glede lepega vremena v oktobru.

Senzacionalna obravnava v Bukarešti

V Bukarešti se je pričela v sredo senzacionalna obravnava proti Jonelu Gaetanu, sinu uglednih roditeljev, ki je bil znan v mestu kot ljubljeneč odličnih dam. Nekoč je Gaetan napadel svojo ljubico Josefino Leonidovo in jo s kladivom udaril po glavi. Prišel je k njej na dom in ji pokazal krasen nakit, ki ga je izbral za njo. Leonidovi je nakit zelo ugajal in hotela ga je kupiti. V ta namen je dvignila v banki 800.000 lejev. Gaetan je svojo ljubico z nekim uspalnim sredstvom omamili in ko je ležala skoro nezavestna na postelji, jo je udaril s težkim železnim kladivom.

Gaetan, ki je študiral na univerzi v Bukarešti, kjer je tudi diplomiral, je nastopal pred sodiščem zelo samozavestno in cinčno. Trdil je, da mu je Leonidova sama izročila pred napadom 800.000 lejev, da bi kupil nakit. Ko jo je hotel poljubiti, ga je ugriznila, kar ga je tako razkačilo, da jo je udaril s kladivom. Kot priča je nastopila tudi večkratna milijonarka in ožja sorodnica ministrskega predsednika Bratiana Pilatova. Ona je izjavila, da je imela z Gaetanom ljubavno razmerje in ga je dolgo podpirala. Dnevno mu je dajala 200 lejev, večkrat pa tudi večje zneske v obliki posojila. Nekoč mu je dala 200.000, pozneje pa 300.000 lejev. Izjava dame iz najboljših rumunskih krogov je vzbudila med občinstvom splošno senzacijo. Zaslišane so bile še druge dame, ki so imele z Gaetanom ljubavno razmerje in so ga vzdrževale. Čudno je, da je Gaetan mož nizke postave in antipatičnega obraza. Kljub temu so pa mnoge bogate in lepe dame kar morele za njim. Izid obravnave še ni znan.

Obnovite srečke do 2. oktobra

ker se bodo od tega dne dalje prodajale onim igralcem, ki se bodo udeležili igranja v milijonskem, V. razredu.

Ker se bo prihodnji mesec že vrislo zrebanje V. razreda, ki vsebuje vse glavne premije in visoke dobitke, opozarjamo vse one, ki do sedaj niso mogli dobiti srečke, da je že nekaj neobnovljenih na razpolago in jih lahko takoj dobe v

Zadružna hranilnica, r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Plačilna natakarcica

pridna in poštena, zmožna slovenskega in nemškega jezika, išče službe v večjem hotelu ali kavarni. — Ponudbe na upravo lista pod »Zanesljivost«. 1732

Stalna razstava

umetniških slik. A. Kos, Ljubljana Mestni trg 25. 1778

Prazno sobo

oddam v Zvezdi takoj. Naslov v upravi lista. 1781

Za stavbe

po znanih cenah vsakovrstnih suh, resan in žagan les vsako množino v zalogi. Žaganje, odpaiki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo

Fran Suštar, lesna industrija in trgovina, parna žaga Ljubljana, Dolenjska cesta

Mehanično umetno vezenje, entlanje, ažuriranje, tamluriranje in predtiskanje najcenejše in najhitrejše

Matek & Mikeš Ljubljana, Daimatinova 13

Novo hišo

z dobro vpeljano gostilno, vrtom, 2 stanovanji, prostor za balinanje, davka prosto, z vsem novim inventarjem v predmestju Ljubljane na prodaj za ceno 260.000 Din. Dopise na Knez, Ahaciljeva cesta 10/II Ljubljana. 1780

Gospodična

večletno prakso, zmožna pisarniških del, išče službe blagajničarke ali kontoristinje. Nastopi po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Poštenost«. 1754

Kupujem

večje količine borovnic (črnih jagod), suhe ter druga zdravilna zelišča. — Ponudbe v vzorcu na Alfred Blum, Subotica. 1758

Trgovski pomočnik

dober prodajalec, izurjen v mešani stroki, želi premeniti sedanje mesto. Ponudbe na upravo lista pod »Pomočnik 1541«.

Gospodična

stara 20 let, išče službo vzgojiteljice k enemu otroku. Zmožna slovenskega in nemškega jezika. Nastop 15. oktobra. — Ponudbe na upravo lista pod »Vzgojiteljica«. 1740

2 moški obleki

in površnik za srednjeveliko postavu, vse dobro ohranjeno, prodam za 600 Din. — Ponudbe na upravo lista pod »Obleka«. 1763

Kupim

rabljene avtomobile, motorje, strojušnice itd. Ponudbe poslati na F. Batfel, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 1706

M. Geršak & Co. Ljubljana, Prečna ulica 4 (poleg mestne ljudske kopeli). — Telefon 2329.

Pravila se izvršujejo točno in solidno.

Anton Boc kemična pralnica in barvanje se je preselila v Šelenburgovo ul. 4 (dvorišče)

Snežne čevlje in galoše dajte pravočasno v popravilo trdki M. TREBAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 6

MR. BAHOVEC
PLANINKA
CAZ.
prenavlja, čisti in osvežuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves, napihovanje, obolenja mokraćne kisline, jeter, žolca in žolčni kamen. Vzpostavlja apetit in izboljša učinkovitost pri arteriosklerozah. — «PLANINKA» čaj je pristen v plombiranih paketih po Din 20.— z napisom proizvajalca: LEKARNA BAHOVEC, Ljubljana, Kongresni trg (Dobri se vseh lekarnah)

Baržun svetovne znamke „LINDEN“. Prvovrstna kakovost, zajamčene barve! V zalogi trdke A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA.

Hmeljska komisijska družba J. LAVRIČ & Cie., Strasbourg, 4, V. M. aux vins, je

vsem hmeljarjem in trgovcem

na razpolago z vsemi informacijami glede izvoza na francoski in belgijski trg ter za komisijsko prodajo.

Tranzitna skladišča.

Brzjavi: Lavric, Strasbourg.

Telefon: 15 — 19 in 49 — 27.

Za krojače! NOVA VELIKA Za krojače
Knjiga krojaštva
za samouke o prirojanju moških oblačil
A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7
Zahtevajte opis knjige!